

Asia C-277/22

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

22.4.2022

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Fővárosi Törvényszék (Unkari)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

22.3.2022

Valittaja:

Global NRG Kereskedelmi ja Tanácsadó Zrt.

Vastapuoli:

Magyar Energetikai ja Közmű-szabályozási Hivatal

Fővárosi Törvényszék

[– –] **Valittaja:** Global NRG Kereskedelmi ja Tanácsadó Zrt. ([– –] Budapest [– –])

[– –] **Vastapuoli:** Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal ([– –] Budapest [– –], energia-alan sääntelystä ja yleishyödyllisistä palveluista vastaava valtion viranomainen; jäljempänä sääntelyviranomainen)

[– –] **Muu osapuoli:** FGSZ Földgázzszállító Zrt. ([– –] Siófok [– –])

[– –] **Asian kohde:** Energia-asiassa tehdyn päätöksen [– –] lainmukaisuuden selvittäminen hallintoviranomaisen menettelyn osalta

V ä l i p ä ä t ö s:

Fővárosi Törvényszék (Budapestin alioikeus, Unkari) pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13.7.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 17 kohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan [(jäljempänä perusoikeuskirja)] 47 artiklan tulkinnasta.

Fővárosi Törvényszék (jäljempänä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin) esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- 1) **Onko maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13.7.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY (jäljempänä direktiivi 2009/73) 41 artiklan 17 kohtaa tulkittava – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla huomioon ottaen – siten, että sen kanssa on ristiriidassa kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan vain verkonhaltija katsotaan osapuoleksi, jota verkon käyttömaksujen, verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävien maksujen ja liittymismaksujen vahvistamismenettely koskee suoraan, ja vain verkonhaltijalla on tämän vuoksi oikeus hakea muutosta tässä menettelyssä tehtyyn sääntelyviranomaisen päätökseen?**
- 2) **Jos unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen kysymykseen myöntävästi, onko direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohtaa tulkittava – perusoikeuskirjan 47 artikla huomioon ottaen – siten, että kun sitä sovelletaan pääasian kaltaisessa tapauksessa, osapuoleksi, jota verkon käyttömaksujen, verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävien maksujen ja liittymismaksujen vahvistamisesta tehty sääntelyviranomaisen päätös koskee ja jolla on tämän perusteella oikeus hakea muutosta kansallisen sääntelyviranomaisen päätökseen, katsotaan valittajan asemassa oleva sellainen maakaasumarkkinoiden toimija, jolta verkonhaltija perii maksut erityistariffilla tarjoamistaan palveluista kyseisen päätöksen perusteella?**

[– –][kansallisia prosessioikeudellisia seikkoja]

Perustelut

- 1 Asiaa käsittelevä hallintotuomioistuin pyytää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla unionin tuomioistuinta tulkitsemaan pääasian ratkaisun kannalta olennaisia unionin oikeussääntöjä.

Riidan kohde ja merkitykselliset tosiseikat

- 2 Vastapuoli on kansallisena sääntelyviranomaisena maakaasun siirtoverkonhaltijana toimivan FGSZ Földgázszállító Zrt.:n (jäljempänä FGSZ Zrt.) osalta viran puolesta aloittamassaan menettelyssä 10.8.2021 tekemällään päätöksellä [– –] määrännyt maakaasutoimitusten osalta niiden erityistariffien, joita maakaasun siirtoverkonhaltija saa soveltaa, ja maakaasun siirtoputkistoon liittymisestä suoritettavien liittymismaksujen suuruudesta ajanjaksolle 1.10.2021–30.9.2025. Pääasian valittajana oleva maakaasukauppaa käyvä yhtiö (Global NRG Zrt.) on maakaasun toimitusjärjestelmän verkonkäyttäjänä tehnyt sääntelyviranomaisen päätöksestä valituksen ennakkoratkaisua pyytävälle

tuomioistuimelle. Käsiteltävänä olevan pääasian asiakysymyksen ratkaisu edellyttää vastauksen saamista unionin tuomioistuimelle esitettyihin kysymyksiin.

- 3 Vastapuoli on perustanut päätöksensä muun muassa aikaisempaan viitehintamenetelmän vahvistamisesta 30.3.2021 tehtyyn päätökseen, johon valittaja haki myös muutosta vuonna 2021. Fővárosi Törvényszék kumosi vastapuolen [– –] [31.3.2021] tekemän päätöksen 12.1.2022 antamallaan tuomiolla, joka ei ole vielä lainvoimainen, ja velvoitti sen käsittelemään asian uudelleen. Valittaja väittää, että päätös on lainvastainen – muun muassa – siksi, että sen perustana oleva [31.3.2021 tehty] päätös [– –] on sekin lainvastainen ja että vastapuoli ei olisi saanut vahvistaa maksua oikeuden siirtopalvelusta. Tällainen palvelu kuuluu kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä 16.3.2017 annetun komission asetuksen (EU) 2017/460 (jäljempänä siirtotariffiasetus) 3 artiklan 15 kohdassa tarkoitettuihin ”muihin kuin siirtopalveluihin”. Valittaja väittää lisäksi, että siirtotariffiasetuksen 4 artiklan 4 kohtaa ja 19 artiklan 2 kohtaa on rikottu, ja vaatii ensisijaisesti sääntelyviranomaisen tekemän päätöksen kumoamista.
- 4 Vastapuoli on vaatinut valituksen hylkäämistä ensinnäkin siksi, ettei valittajalla ole oikeussuojan tarvetta, ja toiseksi siksi, että valitus on sen mukaan perusteeton.

Ennakkoratkaisupyynnön perustelut ja osapuolten lausumat

- 5 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ennakkollisena kysymyksenä halunnut selvittää ensin, onko valittajana olevalla verkkokäyttäjällä muutoksenhakuoikeus verkonhaltijan soveltamien maksujen vahvistamisesta tehdyn sääntelyviranomaisen päätöksen osalta. Sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan menettelyjen, joissa vahvistetaan verkon käyttömaksut, verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävät maksut ja liittymismaksut, katsotaan koskevan suoraan vain asianomaista verkonhaltijaa.
- 6 Valittajan mukaan päätöksessä vahvistetut maksutariffit sitovat sekä verkonhaltijaa että verkkokäyttäjää ja vaikuttavat näin ollen suoraan kummankin osapuolen oikeuksiin ja/tai oikeutettuihin etuihin, koska jos näitä maksuja ei ole vahvistettu lainmukaisesti, aiheutuu tästä vahinkoa verkkokäyttäjälle. Maakaasukaupan toimijana se ei voi kauppasopimustensa perusteella päättää olla käyttämättä päätöksessä tarkoitettua oikeuden siirtopalvelua, josta FGSZ Zrt. perii automaattisesti pakollisen maksun. Maakaasukauppaa harjoittavan toimijan kannalta katsottuna kyseessä ei ole valinnainen lisäpalvelu, vaan ainoa tapa käydä maakaasukauppaa muiden toimijoiden kanssa, minkä vuoksi tämä vaikuttaa kaikkien tätä palvelua käyttävien, samankaltaisessa asemassa olevien markkinatoimijoiden (maakaasukaupan toimiluvan haltijoiden) oikeuksiin ja/tai oikeutettuihin etuihin.
- 7 Kansallisen lainsäädännön mukaan [verkkokäyttäjällä] oli muutoksenhakuoikeus menettelyssä, jossa vahvistettiin verkon käyttömaksujen perusteena oleva viitehintamenetelmä sekä siirtoverkon käyttömaksuihin sovellettavat alennukset,

kertoimet ja kausitekijät, minkä vuoksi erottelu, jonka perusteella muutoksenhakuoikeutta ei ole verkon käyttömaksujen, verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävien maksujen ja liittymismaksujen vahvistamisesta tehtyyn sääntelyviranomaisen päätökseen on syrjivä ja unionin oikeuden vastainen. Sillä, vyöryttääkö elinkeinonharjoittaja verkon käyttömaksut kustannustekijänä eteenpäin vai ei, ei ole merkitystä sen kannalta, katsotaanko päätöksen koskevan kyseistä toimijaa.

- 8 Vastapuoli kiistää valittajan valitusoikeuden olemassaolon, koska sen näkemyksen mukaan valittaja ei ole ollut päätöksen tekomenettelyssä asianosaisena eikä valittajan ja valituksen kohteen välillä ole suoraa yhteyttä. Se väittää, että päätöksellä asetettiin velvoitteita suoraan vain FGSZ Zrt:lle eikä se siten vaikuttanut suoraan vaan vain välillisesti valittajan asemaan. Se viittaa myös kansallisen lainsäädännön säännöksiin, joiden mukaan ainoa osapuoli, jota päätöksentekomenettely koskee suoraan, on asianomainen verkonhaltija. Se kiistää, että valittajan olisi pakko käyttää kyseistä oikeuden siirtopalvelua ja suorittaa siitä perittävä maksu, ja väittää, että lopullinen maksurasitus ei välttämättä kohdistu valittajaan, koska sillä on mahdollisuus vyöryttää se eteenpäin. Se, että valittajalla katsottaisiin olevan muutoksenhakuoikeus, johtaisi siihen, että ketä tahansa, johon edellä mainitusta maksusta aiheutuva kustannus lopullisesti kohdistuu, voitaisiin pitää ”osapuolena, jota sääntelyviranomaisen päätös koskee”, jolloin tämä voisi valittaa hallintotuomioistuimeen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa tapauksissa.
- 9 Vastapuoli viittaa direktiivin 2009/73 johdanto-osan 33 perustelukappaleeseen, josta käy ilmi, ettei ilmaisu ”osapuoli, jota päätös koskee” ole määritelty direktiivissä, joten sitä on tulkittava ja se on määriteltävä kansallisen oikeuden mukaisesti. Kansallisen oikeuskäytännön mukaan hallintolainkäyttöasian asiakysymyksen ratkaisemisen ennakoedellytyksenä on välittömän oikeudellisen intressin osoittaminen, pelkkä taloudellinen intressi ei perusta oikeutta muutoksenhakuun.

Asian kannalta merkitykselliset oikeussäännöt

- 10 Unionin oikeussäännöt:
- maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13.7.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 17 kohta
 - Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla

Kansalliset oikeussäännöt:

- maakaasun toimittamisesta vuonna 2008 annetun lain nro XL (jäljempänä maakaasun toimituslaki) 129 §:n 1 momentti: Sovelletavan kansallisen lainsäädännön mukaan menettelyt, jotka koskevat verkon käyttömaksujen,

verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävien maksujen ja liittymismaksujen vahvistamista, koskevat suoraan vain asianomaista verkonhaltijaa. 2 momentti: Verkon käyttömaksujen perusteena olevan viitehintajärjestelmän sekä siirtoverkon maksuihin sovellettavien alennusten, kerrointen ja kausitekijöiden vahvistamismenettelyt koskevat suoraan myös niitä, joilla on oikeus tulla kuulluksi siirtoverkon maksuista.

- hallintolainkäytöstä vuonna 2017 annettu laki I (a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény; jäljempänä hallintolainkäytöstä annettu laki)

17. § Valitusoikeus [(asiavaltuus)]

a) on sillä, jonka oikeutta tai oikeutettua etua viranomaisen toimet välittömästi koskevat.

--.

- hallintolainkäytöstä annetun lain 48 artikla [Tutkimatta jättäminen]

(1) Tuomioistuimen on jätettävä valitus tutkimatta, jos

[--]

c) menettelyä ei ole pannut vireille se, jolla on siihen lain mukaan oikeus.

--.

Yhteenveto syistä, joihin kysymysten esittäminen perustuu

- 11 Ennakkoratkaisua pyytää hallintotuomioistuin, jolla on toimivalta tutkia kansallisen sääntelyviranomaisen päätös. Valittajan valituksen osalta on ennen asiakysymyksen tarkastelua ensin tutkittava, onko valittajalla kaikki asian olosuhteet huomioon ottaen direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohdan mukainen muutoksenhakuoikeus. Jos asian on pannut vireille joku muu kuin se, jolla on lain mukaan oikeus tähän, valitus on kansallisten oikeussääntöjen mukaan jätettävä tutkimatta asiakysymystä ratkaisematta menettelyllisen esteen vuoksi. Jos asiavaltuuden voidaan todeta olevan olemassa, seuraavassa vaiheessa on asiaratkaisun antamisen edellytyksenä tutkittava se aineellinen oikeuskysymys, onko valittajalla oikeussuojan tarve eli koskeeko riitautettu päätös hänen oikeuttaan tai oikeutettua etuaan.
- 12 Direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohdassa tarkoitettun, sääntelyviranomaisen päätökseen kohdistettavan muutoksenhakuoikeuden osalta direktiivissä ei ole määritelty käsitettä ”osapuoli, jota sääntelyviranomaisen päätös koskee” vaan tämä on selvitettävä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä muotoutuneiden oikeusohjeiden mukaisesti. Unionin tuomioistuin on asiassa C-510/13, E.ON Földgáz Trade Zrt. v. Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

19.3.2015 antamassaan tuomiossa [(ECLI:EU:C:2015:189)] (jäljempänä E.ON Földgáz -tuomio) ja asiassa C-771/18, Euroopan komissio v. Unkari, [(ECLI:EU:C:2020:584)] 16.7.2020 antamassaan tuomiossa (jäljempänä tuomio C-771/18) tarkastellut ensinnäkin maakaasun sisämarkkinoita sääntelevän unionin lainsäädännön mukaista kansallisen sääntelyviranomaisen päätökseen kohdistettavaan muutoksenhakuun oikeutettujen piiriä, ja toiseksi tehokkaan oikeussuojan periaatteen kannalta jäsenvaltioiden velvollisuutta ottaa tällainen muutoksenhakumekanismi käyttöön. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen käsiteltävänä oleva pääasia edellyttää näiden kummankin seikan tarkempaa tulkintaa.

Ensimmäinen kysymys – Voidaanko muutoksenhakuoikeutta rajoittavaa kansallista lainsäädäntöä soveltaa?

- 13 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään unionin tuomioistuimen tulkinnan direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohdassa tarkoitetun jäsenvaltion velvollisuuden sisällöstä – perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitetun tehokkaan oikeussuojan periaatteen kannalta tarkasteltuna – eli vastauksen siihen, voidaanko unionin oikeuden mukaisesti katsoa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa sovellettava jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka mukaan verkkomaksujen, verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävien maksujen ja liittymismaksujen vahvistamismenettely koskee suoraan ainoastaan verkonhaltijaa (maakaasun toimituslain 129/B §:n 1 momentti). Kansallinen lainsäädäntö rajoittaa muutoksenhakuoikeutta jättämättä hallintotuomioistuimelle minkäänlaista harkintavaltaa tai mahdollisuutta tapauskohtaiseen arviointiin, mitä on ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan pidettävä direktiivin 2009/73 artiklan 17 kohdassa säädetyn muutoksenhakuoikeuden suhteettomana rajoittamisena.
- 14 Unioni tuomioistuimella on toimivalta tulkita direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohdassa tarkoitettua ”sen osapuolen, jota päätös koskee” käsitettä, eikä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin voi ilman unionin tuomioistuimen tästä ensin vahvistamaa arvovaltaista ja yksiselitteistä tulkintaa asettaa unionin oikeutta etusijalle, eikä sillä ole tällöin velvollisuutta sivuuttaa unionin oikeuden vastaista kansallista lainsäädäntöä. Unionin tuomioistuimen tulkintaohjeiden puuttuessa ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen pitäisi kansallista lainsäädäntöä soveltaen jättää valittajan valitus tutkimatta asiakysymystä ratkaisematta, koska kansallisen lainsäädännön mukaan tällä ei ole asiavaltuutta. Unionin tuomioistuimen tulkinta on ehdottoman välttämätön edellytys sille, että direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohdassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattu oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan voisi toteutua.
- 15 Unionin tuomioistuin on aiemmin Euroopan komission vireille panemassa jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn INFR(2014)2271 johdosta antamassaan tuomiossa C-771/18 tarkastellut Unkarin lainsäätäjän käyttöön ottaman muutoksenhakumekanismien unionin oikeuden mukaisuutta ja samassa yhteydessä myös direktiivin 2009/73 41 artiklan 17

kohtaa, joita on tarkasteltava myös nyt käsiteltävässä asiassa. Komissio riitautti muun muassa sen, että maakaasun toimituslain 20.12.2016 saakka voimassa olevan 129/A §:n 3 ja 4 momentin mukaan verkon käyttömaksujen, verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävien maksujen ja liittymismaksujen vahvistamismenettelyn asianosaiseksi voitiin katsoa ainoastaan verkonhaltija ja näin vain sillä oli oikeus muutoksenhakuun tuomioistuimessa. Komission menettelyn vireillepanon johdosta Unkarin lainsäätäjät kuitenkin kumosi riitautetut säännökset, minkä komissio hyväksyi korjaavana toimenpiteenä katsoen tästä huolimatta, ettei Unkari ollut noudattanut velvoitteitaan täysimääräisesti, koska se ei ollut ottanut käyttöön direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohdassa edellytetyä mekanismeja, jolla voidaan varmistaa, että kansallisen sääntelyviranomaisen päätöksiin voidaan hakea muutosta.

- 16 Vaikka unionin tuomioistuimen ei tarvinnut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevan menettelyn aikana tutkia 20.12.2016 asti voimassa olleen maakaasun toimituslain 129/A §:n 3 ja 4 momentissa säädettyä muutoksenhakumekanismeja, on huomattava, että tämä aikaisempi ja nyt voimassa oleva lainsäädäntö ovat hyvin samankaltaisia. Tärkein yhtäläisyys on se, että molemmissa sääntelymalleissa ainoastaan verkonhaltija katsotaan osapuoleksi, jota asia koskee suoraan, [minkä seurauksena] ainoastaan verkonhaltijalle on tunnustettu oikeus turvautua muutoksenhakuun tuomioistuimessa. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan 20.12.2016 asti voimassa olleen maakaasun toimituslain 129/A §:n 3 ja 4 momentin ja nykyisen 129/B §:n 1 momentin sisältö on sama, eli nykyinen lainsäädäntö on identtinen komission aiemmin riitauttaman säännöksen kanssa.
- 17 Kuten unionin tuomioistuin on E.ON Földgáz -tuomion 50 kohdassa todennut, vaikka lähtökohtaisesti on niin, että kansallisessa oikeudessa määritetään yksityisen asiavaltuus ja oikeussuojan tarve, unionin oikeus edellyttää vastaavuusperiaatteen ja tehokkuusperiaatteen noudattamisen lisäksi kuitenkin, että kansallisella lainsäädännöllä ei loukata oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, sellaisena kuin siitä on määrätty Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa.
- 18 Vuoden 2016 muutoksenhakumekanismiin kohdistetut komission moitteet huomioon ottaen ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohtaa on tulkittava perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan ainoastaan verkonhaltija katsotaan osapuoleksi, jota kansallisen sääntelyviranomaisen verkon käyttömaksujen vahvistamismenettely koskee suoraan ja jolla on tällä perusteella oikeus hakea muutosta kyseisessä menettelyssä tehtyyn päätökseen. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan maakaasun toimituslain 129/B §:n 1 momentti rajaa perusteettomasti sääntelyviranomaisen päätökseen kohdistettavan muutoksenhakuoikeuden ainoastaan verkonhaltijaan ja sulkee siten muutoksenhakumahdollisuuden ulkopuolelle muut maakaasualan toimijat, joita päätös mahdollisesti suoraan koskee.

- 19 Edellä esiin tuotujen seikkojen perusteella on katsottava, että jos unionin tuomioistuin vastaa myöntävästi ensimmäiseen kysymykseen, käsiteltävässä pääasiassa maakaasun toimituslain 129/B §:n 1 momenttia ei voida valittajan valitusoikeuden osalta soveltaa, koska tämä kansallinen oikeussääntö on ristiriidassa oikeussuojakeinojen käyttämisestä koskevien unionin oikeussääntöjen kanssa ja loukkaa perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettua periaatetta oikeudesta tehokkaaseen oikeussuojaan. Koska tässä tapauksessa unionin oikeussääntöjä voidaan soveltaa suoraan, ne ovat ensisijaisia kansallisiin oikeussääntöihin nähden ja turvaavat valittajalle yleisen valitusoikeuden, vastaus tarvitaan myös toiseen kysymykseen, joka koskee sitä, voidaanko valittajalla katsoa tietyssä yksittäistapauksessa olevan henkilökohtaiseen asiaan osallisuuteensa kytkettävissä oleva oikeussuojan tarve unionin oikeudessa vahvistetun määritelmän puitteissa.

Toinen kysymys - valittajan kaltaisen markkinatoimijan oikeussuojan tarve

- 20 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin haluaa maakaasun sisämarkkinoita sääntelevissä unionin oikeussäännöissä sääntelyviranomaisen päätökseen kohdistetun muutoksenhaun tekemiseen oikeutettujen osapuolten määrittämistä koskevien säännösten osalta unionin tuomioistuimen tulkintaratkaisun ja oikeusohjeen siihen, voidaanko pääasian kohteena olevaan päätökseen kohdistetussa muutoksenhakumenettelyssä ”osapuoleksi, jota sääntelyviranomaisen päätös koskee”, katsoa valittajan asemassa oleva markkinatoimija
- 21 Kansallisen tuomioistuimen mielestä tämä kysymys on samankaltainen kuin kysymys, jota tuomioistuin tarkasteli E.ON Földgáz -tuomiossa. Tuomion 48 kohdan mukaan E.ON Trade Földgáz Zrt:n muutoksenhakuoikeus perustui siihen, että toimija oli unionin oikeuden mukaan tiettyjen oikeuksien haltija ja että sen voitiin katsoa voineen kärsiä haittaa sääntelyviranomaisen päätöksestä. E.ON Földgáz -tuomion 49 kohdassa unionin tuomioistuin totesi, että silloin kun unioni ei ole antanut asiaa koskevia säännöksiä, kunkin jäsenvaltion on määritettävä sisäisessä oikeusjärjestyksessään toimivaltaiset tuomioistuimet ja annettava menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla turvataan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, koska jäsenvaltioiden velvollisuutena on kuitenkin kaikissa tapauksissa taata näiden oikeuksien tehokas suoja. Jäsenvaltioiden on kuitenkin käytettävä tätä toimivaltaa noudattamalla kaikilta osin perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattua oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ja tätä millään tavoin loukkaamatta.
- 22 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa vireillä olevassa pääasiassa tarvitaan direktiivin 2009/73 41 artiklan 17 kohdan tulkintaa sen ratkaisemiseksi, voidaanko valittajana olevaa maakaasun siirtoverkkoa käyttävää maakaasukauppaa harjoittavaa toimijaa pitää osapuolena, jonka asemaan sääntelyviranomaisen sellainen päätös vaikuttaa tai voi vaikuttaa, jolla vahvistetaan verkon käyttömaksujen, verkonhaltijan erityistariffilla tarjoamista palveluista perittävien maksujen ja liittymismaksujen suuruus, ja jolla on tämän

perusteella oikeus muutoksenhakuun. Kysymykseen vastattaessa huomionarvoista on myös se, että valittaja on valituksessaan vedonnut unionin oikeuden – siirtotariffiasetuksen 3 artiklan 15 kohdan, 4 artiklan 4 kohdan ja 19 artiklan 2 kohdan – rikkomiseen, mikä voidaan tutkia asiakysymyksen osalta vain, jos tuomioistuin on todennut, että valittajalla on oikeussuojan tarve.

- 23 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ehdottaa, että kysymykseen vastattaisiin, että valittajan asemassa olevalla maakaasumarkkinoiden toimijalla on oikeus muutoksenhakuun pääasiassa tarkasteltavana olevan kaltaisessa tapauksessa, koska asia saattaa mahdollisesti koskea sitä suoraan. Perusteena tälle on se, että verkonhaltija, jota päätös suoraan sitoo, perii automaattisesti päätöksessä vahvistetut pakolliset maksut maakaasukauppaa harjoittavalta markkinatoimijalta, joka on näin velvollinen maksamaan perityt maksut verkonhaltijalle, eikä se voi tätä velvoitetta noudattamatta harjoittaa maakaasun kauppaa. Tämän perusteella päätöksen mahdollinen lainvastaisuus – tässä tapauksessa unionin oikeuden vastaisuus – kohdistuu suoraan valittajan oikeuksiin ja oikeutettuihin etuihin.
- 24 Edellä todettu huomioon ottaen asiakysymyksen ratkaiseminen edellyttää siis, että ensin tutkitaan valittajan asiavaltuus ja oikeussuojan tarve – eli onko valittajan oikeuteen tai oikeutettuihin etuihin kohdistunut välitön loukkaus – minkä vuoksi kumpaankin kysymykseen tarvitaan ennakkoratkaisu pääasiassa.
- 25 [– –]
- 26 [– –][kansallisia prosessioikeudellisia seikkoja]

Budapest 22.3.2022.

[– –][allekirjoitukset]